

การบริหารตามหลักสัปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

Administration According to Sappurisa-Dhamma (Good Governance) of Secondary Schools Administrators of the Office of Secondary Education Area, Zone 1

พระมหาสุวิทย์ ปัญญาดิษฐ์
Phramaha Suwit Panyadit

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักสัปุริสธรรม ของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักสัปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 306 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 70 ข้อ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่น และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารตามหลักสัปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ 2) เมื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักสัปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสัปุริสธรรมสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามอายุ ในภาพรวมพบว่า ผู้บริหารอายุน้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสัปุริสธรรมสูงกว่าผู้บริหารอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำแนกตามประสบการณ์ ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสัปุริสธรรมสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

Abstract

The research objectives were : 1) To study the administration according to Sappurisa-Dhamma (Good Governance) of school administrators of the Office of Secondary Education Area, Zone 1. and 2) To compare the administration according to Sappurisa-Dhamma of school administrators of the same office classified by sex, age and work experience. The sample were 306 administrators selected by simple random

sampling. The instruments used in the research were questionnaires, containing 5 rating scales, consisted of 70 questions. The statistics applied for data analyses were means, standard deviations, confidence values and t-test.

The research result was found that: 1) The administration according to Sappurisa-Dhamma (Good Governance) of school administrators of the Office of Secondary Education Area, Zone 1, in perspective scenario, was at the very much level. 2) When administration according to Sappurisa-Dhamma (Good Governance) of school administrators of the Office of Secondary Education Area, Zone 1, had been compared, classified in term of sex in overall scenario, it was found that the female administrators had opinions about administration according to Sappurisa-Dhamma higher than the male administrators that was different with statistical significance level at .001. When classified by age as a whole scenario, it was found that younger school administrators had opinions about administration according to Sappurisa-Dhamma higher than the older administrators that was different with statistical significance level at .001. Similarly, when classified by their working experience in perspective scenario, the less experienced administrators had opinions about administration according to Sappurisa-Dhamma higher than the more experiences administrators that was different with statistical significance level at .001.

คำสำคัญ: หลักสัปปุริสธรรม, การบริหาร

Keywords: Sappurisa-Dhamma, Administration

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามกระแสวัฒนธรรมของโลกตะวันตก หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กระแสโลกาภิวัตน์ ประกอบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาการเมือง ปัญหาครอบครัว ทำให้พฤติกรรมของมนุษย์เบี่ยงเบนไปในทิศทางที่ไม่เหมาะสมทั้งด้านการแสดงออกด้านจิตใจ และการดำเนินชีวิต ค่านิยมด้านวัตถุถูกใช้เป็นเครื่องบ่งชี้ความเจริญของสังคมมากกว่าค่านิยมด้านความดีงาม คุณธรรมและจริยธรรมถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินบทบาทหน้าที่ของการเป็นผู้บริหารที่ดี หากผู้บริหารขาดคุณธรรมและจริยธรรม ย่อมจะทำให้ผู้บริหารนั้นขาดความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ มองข้ามความหมายของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข จึงทำให้เกิดปัญหาความยากจน ยาเสพติด การทุจริตประพฤตินิยมชอabinวงราชการ ตลอดจนปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคมมีผลต่อพฤติกรรมทางจริยธรรม คือผู้คนห่างจากระบบจารีตเดิมมากขึ้น เห็นแก่ตัวมากขึ้น ปัญหาดังกล่าวหากวิเคราะห์ให้ลึกซึ้งถึงที่มาของปัญหา ซึ่งโดยมากแล้วก็พบว่าผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาในสังคมปัจจุบันนี้ ไม่ใช่ผู้ด้อยโอกาส หรือผู้ไร้การศึกษา แต่กลับเป็นผู้มีโอกาสดีทางสังคมที่ได้รับการศึกษาในระดับสูง และเป็นถึงระดับผู้นำ ที่คนในสังคมต่างยกย่องนับถือ จึงกลายเป็นแบบอย่างของคนในสังคมไป ดังพระพุทธพจน์ ที่ตรัสไว้ใน

ธัมมิกสูตรว่า “...ถ้าโคผู้นำฝูงไปตรง โคเหล่านั้นย่อมไปตรงทั้งหมด ในเมื่อโคผู้นำไปตรง ในหมู่มนุษย์ก็เหมือนกัน ผู้ใดได้รับสมมติให้เป็นผู้นำ ถ้าผู้นั้นประพฤติธรรม ประชาชนนอกนี้ย่อมประพฤติธรรมเหมือนกัน แวนแคว้นทั้งหมดย่อมได้ประสบความสุข...” (พระไตรปิฎก เล่มที่ 21 ข้อที่ 70, 2555) สะท้อนให้เห็นถึงภาวะของคุณธรรม จริยธรรมที่ได้รับจากการศึกษา และการพัฒนาคนในสังคมไทยที่ยังขาดความสมดุล กล่าวคือ การศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นคนเก่ง ให้ทันสมัย แต่ขาดการเอาใจใส่ด้านการพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมอย่างจริงจัง

คุณธรรมและจริยธรรมถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่ทำให้ผู้บริหารสามารถได้รับการยอมรับ ความเชื่อถือ ตลอดจนความนับถือจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและในสังคมทั่วไป ดังพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่คณะอาจารย์ ครู และนักเรียนโรงเรียนวังไกลกังวล วันที่ 8 มิถุนายน 2522 ว่า “...ผู้ที่มีวิชาการแล้วจำเป็นที่จะต้องมีความดีในตัวเองนอกจากวิชาความรู้ด้วย จึงจะน่าทน น่าชาติให้เจริญได้ คุณสมบัตินี้จำเป็นสำหรับทุกคนนั้น ได้แก่ ความละเอียดซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งในความคิดและการกระทำ ความกตัญญูรู้คุณชาติบ้านเมือง และผู้มีอุปการะตัวมา ความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น หากแต่มีความจริงใจ มีความปรารถนาดีต่อกัน เอื้อเฟื้อกันตามฐานะและหน้าที่” (สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2549: 129) พระบรมราโชวาทดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5) ตามทัศนะพระพุทธศาสนาถือว่า การเป็นผู้บริหารที่ดีนั้นต้องมีคุณสมบัติหลายอย่าง โดยเฉพาะคุณสมบัติเกี่ยวกับการครองตน ครองคน ครองงาน ได้แก่ การรู้จักเหตุ การรู้จักผล การรู้จักตน การรู้จักประมาณ การรู้จักกาล การรู้จักชุมชน และการรู้จักบุคคล จึงจะทำองค์กรหรือสังคมดำเนินไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าได้นำเอาหลักสัปปริสธรรมมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนของตนมากน้อยเพียงใด และเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาต่อไป

ปัญหาการวิจัย

1. การบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับใด
2. การบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศอายุ และประสบการณ์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์

สมมติฐานของการวิจัย

1. การบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
2. การบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนละ 15 คน รวม 1,005 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการสุ่ม 2 ครั้งดังนี้

1.2.1. สุ่มโรงเรียนร้อยละ 50 จากจำนวน 67 โรงเรียน ได้จำนวน 34 โรงเรียน

1.2.2. สุ่มผู้บริหารร้อยละ 60 จากจำนวน 15 คน ได้จำนวน 9 คน

รวมกลุ่มตัวอย่าง 34 โรงเรียน ๆ ละ 9 คน ได้จำนวน 306 คน ซึ่งสูงกว่าตารางการเลือกกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-609)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหาและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัย กำหนดสาระสำคัญของการศึกษาไว้ ดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาการบริหารโดยอิงหลักธรรมในพระพุทธ ศาสนาที่เป็นหัวใจของนักบริหาร คือ สัปปุริสธรรม 7 ประการ ในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

2.2.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ หมายถึง สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้แก่

2.2.1.1 เพศ จำแนกเป็น

- 1) เพศชาย
- 2) เพศหญิง

2.2.1.2 อายุ จำแนกเป็น

- 1) อายุน้อย (ต่ำกว่า 45 ปี)
- 2) อายุมาก (ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป)

2.2.1.3 ประสบการณ์ทำงาน จำแนกเป็น

- 1) ประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 10 ปี)
- 2) ประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป)

2.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สัมประสิทธิ์ 7 ประการ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2548: 142-143) ดังนี้

2.2.2.1 ซัมมัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักเหตุ)

2.2.2.2 อัตถัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักผล)

2.2.2.3 อัตตัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักตน)

2.2.2.4 มัตตัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ)

2.2.2.5 กาลัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักกาล)

2.2.2.6 ปริลัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน)

2.2.2.7 บุคคลัญญตา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล)

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการสุ่ม 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มโรงเรียนร้อยละ 50 จากจำนวน 67 โรงเรียน ได้จำนวน 34 โรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มผู้บริหารร้อยละ 60 จากจำนวน 15 คน ได้จำนวน 9 คน

รวมกลุ่มตัวอย่าง 34 โรงเรียน ๆ ละ 9 คน ได้จำนวน 306 คน ซึ่งสูงกว่าตารางการเลือกกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608-609) และยอมรับได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะแบบสอบถามมุ่งการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้บริหาร ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน คำถามมีลักษณะแบบเลือกตอบโดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม จำนวน 70 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ซึ่งแสดงระดับการปฏิบัติงานเป็น 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
2. กำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนวัตถุประสงค์ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วนั้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่านพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และด้านกรวัด การประเมินผล
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้านการวัดและการประเมินผล มาแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้
6. ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
7. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
3. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บริหารโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลสถานะภาพของผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จำนวน 3 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับสภาพการบริหารการบริการตามหลักสัปปุริสธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำนวน 70 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ตามระดับการปฏิบัติ การบริหารตามหลักสัปปุริสธรรม (บุญชม ศรีสะอาด, 2542: 187)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204)
2. สูตรการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553: 149)
3. สูตรการหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553: 163)
4. สูตรการหาค่าที่ t-test (independent) (วิรัช ฉันทฤทธิ์, 2550: 84)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

เพศ ผู้บริหารเพศชาย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 และเพศหญิง จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 46.40

อายุ ผู้บริหารอายุน้อย (ต่ำกว่า 45 ปี) จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 และอายุมาก (ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป) จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50

ประสบการณ์ ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย (ต่ำกว่า 10 ปี) จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และมีประสบการณ์มาก (ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป) จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70

2. ระดับการบริหารตามหลักสี่ปรัศธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับมากทุกข้อ โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านมัตตัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ) ด้านอัตตัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักตน) ด้านธัมมัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักเหตุ) ด้านปริสัจญูตา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน) ด้านบุคคลัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล) ด้านกาลัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักกาล) และต่ำสุดได้แก่ ด้านอตถัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักผล)

3. ระดับการบริหารตามหลักสี่ปรัศธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ ในภาพรวม จากการวิจัย พบว่า

3.1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวม ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติตามหลักสี่ปรัศธรรมสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในรายละเอียด พบว่า มีระดับปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านมัตตัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านกาลัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักกาล) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านปริสัจญูตา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านอตถัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักตน) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านบุคคลัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านธัมมัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักเหตุ) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และต่ำสุด ได้แก่ ด้านอตถัญญูตา (ความเป็นผู้รู้จักผล) ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติตามหลักสี่ปรัศธรรมสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในรายละเอียด พบว่า มีระดับปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านอัตตัญญา (ความเป็นผู้รู้จักตน) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านมัตตัญญา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านกาลัญญา (ความเป็นผู้รู้จักกาล) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านปริสัญญญา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านอตถัญญา (ความเป็นผู้รู้จักผล) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านธัมมัญญา (ความเป็นผู้รู้จักเหตุ) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และต่ำสุด ได้แก่ ด้านบุคคลัญญา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล) ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.3 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ในภาพรวม ผู้บริหารประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติตามหลักสัปปริสธรรมสูงกว่าผู้บริหารประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในรายละเอียดพบว่า มีระดับปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านปริสัญญญา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านมัตตัญญา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านกาลัญญา (ความเป็นผู้รู้จักกาล) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านธัมมัญญา (ความเป็นผู้รู้จักเหตุ) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านอตถัญญา (ความเป็นผู้รู้จักตน) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านอตถัญญา (ความเป็นผู้รู้จักผล) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และต่ำสุด ได้แก่ ด้านบุคคลัญญา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล) ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบสมมติฐาน ดังต่อไปนี้

1. ค่าเฉลี่ยการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ซึ่ง **ตอบรับสมมติฐานข้อที่ 1** ที่ว่า

“ระดับการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก”

2. การบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามสถานภาพทางเพศของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารเพศหญิงมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารเพศชาย และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามสถานภาพทางอายุของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีอายุน้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีอายุมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามสถานภาพทางประสบการณ์ของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีระดับปฏิบัติสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้ซึ่ง **ตอบรับสมมติฐานข้อที่ 2** ที่ว่า “ระดับการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร โดยจำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ”

สรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากควรมีการปฏิบัติงานที่ดี มีคุณภาพมาตรฐานในระดับมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย เพราะจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้บริหารรุ่นใหม่ พร้อมกันนั้นต้องเป็นที่ปรึกษาในด้านประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยอีกด้วย จึงจะทำให้การบริหารงานโรงเรียนประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารไม่ว่าจะมีประสบการณ์ทำงานมากหรือน้อยก็ควรเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร เพื่อความเจริญก้าวหน้าทั้งตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสังคม ประเทศชาติเป็นลำดับไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางในการการศึกษาเรื่องการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดังนี้

1. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านธัมมัญญา (ความเป็นผู้รู้จักเหตุ) ควรมีการให้อิสระในการตัดสินใจของบุคลากร หาวิธีแก้ปัญหาในสถานศึกษาโดยระดมความคิดเห็นจากบุคลากร มีการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานของบุคลากร เปิดโอกาสให้คณะกรรมการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดกรอบนโยบายและเป้าหมายของการบริหารโรงเรียน เพื่อการกำหนดทิศทางและเป้าหมายความสำเร็จของการบริหาร

2. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านอัตถัญญา (ความเป็นผู้รู้จักผล) ผู้บริหารควรมี

ความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน มีการมองเห็นคุณค่าความสำคัญของงานที่รับผิดชอบ มีความพยายามที่จะนำองค์กรสู่ความเป็นสากล เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้ได้ คุณภาพซึ่งจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจของใต้บังคับบัญชา และให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรครู ในโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา

3. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านอัตตัญญาตา (ความเป็นผู้รู้จักตน) ผู้บริหารควรมี ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีการประพฤติตนตามทำนองครองธรรม มีการวางตัวให้เหมาะสมกับ วุฒิภาวะของตนเอง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผู้บริหารมีความรู้จักบริหารตนเองให้เข้ากับสภาวะการณ์ในการทำงาน ร่วมกับคนอื่นโรงเรียนหรือสถานศึกษา

4. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านมัตตัญญาตา (ความเป็นผู้รู้จักประมาณ) ผู้บริหาร ควรมีการจัดงานระบบงบประมาณให้เป็นระเบียบแบบแผน มีการมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างเหมาะสม มีการบริหารงานอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้ทราบหรือร่วมประเมินผลการ ดำเนินงานของโรงเรียนหรือสถานศึกษา

5. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านกาลัญญาตา (ความเป็นผู้รู้จักกาล) ผู้บริหารควรมีการ บริหารงานได้เสร็จทันเวลา มีการพัฒนาตนเองให้เข้ากับยุคปัจจุบัน มีการแสวงหาความรู้ในการบริหารงาน ที่ใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง มีความกระตือรือร้น ตื่นตัว ยอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น จึงควรมีการรู้จักกาลในทุก ๆ ด้าน

6. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านปริสัญญญาตา (ความเป็นผู้รู้จักชุมชน) ผู้บริหารควรมี การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสัมพันธ์ กับชุมชน มีการเข้าร่วมกิจกรรมสังคมตามควรแก่หน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างโรงเรียน และชุมชน มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องยิ่งขึ้น

7. จากผลการวิจัยการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านบุคคลัญญาตา (ความเป็นผู้รู้จักบุคคล) ผู้บริหารควรมี การส่งเสริมบุคลากรให้ปฏิบัติงานในหน้าที่เต็มความสามารถ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรอย่างทั่วถึง มีการให้คำปรึกษาแก่บุคลากรอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพื่อให้ได้บุคลากรในหน่วยงานที่มี ความรู้ความสามารถในการทำงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปนั้น ควรทำการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาและขอบเขตการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแบบอย่างที่ดีของความสำเร็จในการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารตามหลักสัปปุริสธรรมของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS** (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: บิลดิเนล สอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พระไตรปิฎก ฉบับสยามรัฐ. (2555). 84000 พระธรรมชั้นดี. <<http://www.84000.org>> (25 มกราคม)
- พระพรหมคุณาภรณ์. (ป.อ. ปยุตโต). (2548). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ: เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- วิรัช ณีฤทธิ. (2550). **คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสถศีร์-สถษดีวงศ์. (2549). **ประมวลพระบรมราชโองการและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of psychological Testing**. (5th ed) New York: Harper Collins.
- Krejcie, R., & Morgan, D.W. (1970, August). "Determining sample size for research activities." **Journal of Educational and Psychological Measurement**, 30 (3), 607-610